

prima instanță: S. Gîrbu
instanța de apel: D. Manole, Șt. Niță, A. Bostan

DECIZIE

18 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Vieru

Judecătorii:

Valentina Clevadî, Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic și Oleg Sternioală

examinând recursurile declarate de către Vrabii Ludmila și de către avocatul ei Valentina Hriplivaia,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Colesnic Vladimir împotriva Ludmillei Vrabii cu privire la încasarea sumelor,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Colesnic Vladimir, casată hotărîrea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri,

c o n s t a t ă

La 14 iulie 2014, Colesnic Vladimir a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ludmillei Vrabii cu privire la încasarea sumelor.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că imobilul situat pe str. Rariștii 5, mun. Chișinău a aparținut cu drept de proprietate părinților lui, iar el a locuit și locuiește pînă în prezent în acest imobil.

La 13 aprilie 1998, Colesnic Vladimir a primit certificatul de moștenitor legal a întregului imobil. Pînă la eliberarea certificatului, fratele său Colesnic Ion a depus cerere la notar cu privire la renunțarea la dreptul de moștenitor legal în favoarea lui, pe cînd Vrabii Ludmila nu s-a folosit de acest drept, locuind din 1978 cu familia sa, pe o altă adresă.

Ulterior, prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 26 iunie 2010, s-a dispus atribuirea Ludmillei Vrabii ½ cotă-parte din imobil - partea nr. 2 conform raportului de expertiză nr. 2877 din 07 decembrie 2009, și anume: anexa lit. A 1, cu suprafața totală de 51,9 m.p. (odaia locativă nr. 5 cu suprafața de 14,9 m.p., antreul nr. 8 cu suprafața de 7,6 m.p., bucătăria nr. 7, cu suprafața de 8,2 m.p., odaia locativă nr. 6 cu suprafața de 21,2 m.p.).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2010, a fost admis apelul declarat de Colesnic Vladimir, casată integral hotărîrea primei instanțe și

emisă o nouă hotărîre prin care au fost respinse integral cerințele lui Ion Colesnic și Vrabie Ludmila împotriva lui Vladimir Colesnic. A fost admisă cererea reconvențională depusă de Vladimir Colesnic fiind dispusă evacuarea lui Colesnic Ion din casa nr. 5 din str. Rariștii mun. Chișinău, fără acordarea altui spațiu locativ.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 iulie 2011, a fost admis recursul declarat de Ludmila Vrabie, casată decizia instanței de apel din 23 noiembrie 2010, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

Prin hotărîrea suplimentară a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 ianuarie 2012, s-a dispus recunoașterea dreptului de proprietate succesorală a Ludmillei Vrabie și a lui Ion Colesnic.

Locuind în casa moștenită de la părinți, a achitat toate impozitele pe bunurile imobiliare ce constituie suma de 5847,60 lei.

Totodată în legătură cu starea deplorabilă a imobilului, în perioada anilor 2005-2006, a suportat cheltuieli considerabile pentru reparația casei, estimate la suma de 102 919,02 lei și pentru achitarea prestărilor de servicii a fost cheltuită suma de 18674,91 lei.

Solicită Colesnic Vladimir încasarea din contul Ludmillei Vrabii a cheltuielilor suportate în urma reconstrucției, reparației și amenajării casei de locuit și terenului aferent din str. Rariștii 5, mun. Chișinău în sumă de 127 441,53 lei și a cheltuielilor de judecată ce v-or fi suportate pe parcursul procesului.

La 15 februarie 2014, Colesnic Vladimir și-a majorat cerințele acțiunii, solicitînd încasarea sumei de 19 393,64 lei ce constituie cheltuieli pentru gazificarea casei. În total solicită încasarea sumei de 147435,17 lei (f.d.120).

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 29 mai 2015, cererea de chemare în judecată înaintată de Colesnic Vladimir către Vrabii Ludmila privind încasarea cheltuielilor suportate în urma reconstrucției, reparației și amenajării casei de locuit și a terenului aferent și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca tardivă (f.d.138, 140-143).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016, a fost admis apelul declarat de către Colesnic Vladimir, casată hotărîrea Judecătoriei mun. Chișinău din 29 mai 2015 și emisă o nouă hotărîre, prin care s-a admis acțiunea înaintată de către Colesnic Vladimir.

S-a încasat de la Vrabii Ludmila în beneficiul lui Colesnic Vladimir cheltuielile suportate în urma reconstrucției, reparației și amenajării casei de locuit și a terenului aferent în sumă de 73 727,17 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 3703,24 lei (f.d.206-214).

La 12 februarie 2016, Curtea de Apel a expediat în adresa părților copia deciziei instanței de apel (f.d.215).

La 12 martie 2016 reprezentantul Ludmillei Vrabii și la 20 aprilie 2016 Vrabii Ludmila au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea acesteia cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Prin prisma normei enunțate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile

declarate la 12 martie 2016 și cel la 20 aprilie 2016, sunt depuse în termen, deoarece la materialele pricinii lipsesc date ce ar confirma faptul recepționării deciziei instanței de apel de către recurentă.

În motivarea recursului, reprezentantul Ludmillei Vrabii și Vrabii Ludmila au menționat că instanța de apel eronat a aplicat normele de drept material iar în concluzie a emis o decizie ilegală.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

La 30 martie 2016 și la 20 aprilie 2016, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Colesnic Vladimir cererile de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 14 aprilie 2016, Colesnic Vladimir a depus referință asupra recursului, solicitând respingerea acestuia ca fiind inadmisibil.

Studiind materialele dosarului Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.

Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile eliberat de către ÎS „Cadastru” rezultă că, la 01 iulie 2005, Colesnic Vladimir a devenit proprietar a bunului imobil ce se află pe str. Rariștii, 5, mun. Chișinău, în temeiul certificatului de moștenitor nr. 1-2670 din 13 aprilie 1998 (f.d.117).

Tot conform extrasului supra enunțat, rezultă că la 12 aprilie 2013, Vrabii Ludmila a devenit proprietară la ½ cotă-parte a imobilului dat, în temeiul hotărârii instanței de judecată din 17 ianuarie 2012 (f.d.118).

Dat fiind faptul că construcția dată a fost realizată în anii 1960-1965, pe parcursul exploatării acesteia, atât pereții bunului cât și acoperișul, gardul au degradat. Astfel, Colesnic Vladimir devenind proprietar unic al bunului imobil, în perioada anilor 2005-2006, a suportat cheltuieli de reconstrucție, reparație și de amenajare a casei de locuit și a terenului aferent acesteia, fapt ce rezultă din raportul de expertiză și a bonurilor anexate (f.d. 7-8, 26-52, 82-93, 95-112).

Prin urmare, Colesnic Vladimir la 14 iulie 2014, s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune către Vrabii Ludmila solicitând încasarea cheltuielilor ce au fost suportate în urma reconstrucției, reparației și amenajării casei de locuit și a terenului aferent în sumă de 127 441,53 lei și a cheltuielilor de judecată ce v-or fi suportate pe durata procesului (f.d.1-4).

Ulterior, la 15 februarie 2014, Colesnic Vladimir și-a majorat cerințele acțiunii, solicitând încasarea sumei de 19 393,64 lei ce constituie cheltuieli pentru gazificarea casei. În total solicită încasarea sumei de 147 435,17 lei (f.d.120).

Fiind investită cu prezenta acțiune, prima instanță a respins acțiunea depusă de către Colesnic Vladimir ca fiind tardivă (f.d.138, 140-143).

Instanța de apel a admis apelul declarat de către Colesnic Vladimir, a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre prin care a admis acțiunea. S-a dispus încasarea la ½ din cheltuielile ce au fost suportate pentru reconstrucție,

reparație și de amenajare a casei de locuit și a terenului aferent acesteia (f.d.206-214).

Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține corectă concluzia instanței de apel privind constatarea existenței obligației Ludmlei Vrabie de a achita lui Colesnic Vladimir cheltuielile ce au fost suportate pentru întreținerea bunului imobil situat pe adresa: mun. Chișinău, str. Rariștii, 18, însă Curtea de Apel eronat a constatat mărimea dispusă spre a fi încasată, din următoarele.

Conform art. 320 alin. (1) și (2) Codul civil, dreptul de proprietate asupra unui bun nou, realizat de persoană pentru sine se dobândește de către aceasta dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Dreptul de proprietate se poate dobîndi, în condițiile legii, prin ocupațiune, act juridic, succesiune, accesiune, uzucapiune, precum și prin hotărîre judecătorească atunci cînd aceasta este translativă de proprietate.

Conform art. 321 Cod civil, dreptul de proprietate este transmis dobînditorului în momentul predării bunului mobil dacă legea sau contractul nu prevede altfel. În cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobîndește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege.

Prin prisma normelor de drept citate rezultă că fiecare din coproprietarii unei proprietăți comune pe cote-părți are obligația de a participa la efectuarea plății impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii, precum și la acoperirea cheltuielilor pentru întreținerea și păstrarea bunurilor comune. Aceste cheltuieli sunt proporționale cotelor-părți ce aparțin fiecărui coproprietar.

Dat fiind faptul că bunul imobil situat pe str. Rariștii,5, mun. Chișinău aparține cu drept de proprietate atît lui Colesnic Vladimir cît și lui Vrabii Ludmila, acesștea din urmă urmează să suporte cheltuieli pentru întreținerea bunului proporțional cotelor-părți ce aparțin fiecărui coproprietar

Or, conform art. 349 Cod civil, coproprietarii vor împărți beneficiile și vor suporta sarcinile proprietății comune pe cote-părți proporțional cotei lor părți.

Totodată instanța de recurs reține că Curtea de Apel Chișinău eronat a dispus încasarea sumei ce rezultă din bonurile anexate la materialele pricinii în sumă de 18 674,91 lei este una neîntemeiată.

Conform acestora nu este clar destinația lor și astfel nu este posibil de constatat cu certitudine că materialele procurate în baza acestor bonuri au fost utilizate la reparația bunului imobil din str. Rariștii,5, mun. Chișinău.

Mai mult decît atît cheltuielile suportate pentru materialele de construcție au fost stabilite conform raportului de expertiză nr. 1098 din 09 decembrie 2013 și a suplimentului lui, astfel Completul de judecată consideră neîntemeiat încasarea dublă a costul materialelor de construcții, deoarece acest fapt v-a duce la îmbogățirea fără justă cauză.

Totodată, instanța de recurs reține că Curtea de Apel eronat a dispus încasarea sumei ce a fost suportată de către Colesnic Vladimir pentru achitarea impozitului pe casa de locuit din str. Rariștii,5, mun. Chișinău.

Cu referire la capitolul dat este de menționat că potrivit extrasului de la Agenția Relații Funciare și Cadastru ÎS „Cadastru”, Vrabii Ludmila a devenit proprietară la ½ cotă-parte a imobilului dat, la 12 aprilie 2013, respectiv ultima

urmează să suporte cheltuieli pentru achitarea impozitului, din această dată și anume în sumă de 140,18 lei.

Or, pînă la înscrierea dreptului de proprietate a Ludmillei Vrabii asupra la ½ cotă-parte, Colesnic Vladimir a folosit bunul imobil dat de unul singur.

Prin urmare, din considerentele menționate, instanța de recurs concluzionează că decizia instanței de apel urmează a fi modificată în sensul micșorării sumei încasate din contul Ludmillei Vrabii de la 73 727,17 lei pînă la 61 226,4 lei.

Recurenta susține în cererea de recurs că urmează să suporte cheltuieli pentru întreținerea bunului din momentul de cînd ea a devenit proprietară.

Argumentul dat nu poate fi reținut, deoarece Colesnic Vladimir din momentul de cînd a devenit proprietar unic al bunului imobil a suportat cheltuieli pentru întreținerea acestuia, fapt confirmat prin raportul de expertiză anexat la materialele pricinii. Prin urmare, bunul dat a fost reconstruit și îmbunătățit.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Reieșind din înscrisul anexat la materialele pricinii Colesnic Vladimir a achitat suma de 3703,24 lei cu titlu de taxă de stat (f.d. 58).

Instanța de recurs, reține că odată ce a fost micșorată suma cheltuielilor suportate în urma reconstrucției, reparației și amenajării casei de locuit și a terenului aferent acesteia, urmează a fi micșorată și mărimea taxei de stat, și anume de la suma 3703,24 lei pînă la 1836,79 lei.

Alte argumente menționate în recurs, Completul de judecată le consideră ca fiind declarative, deoarece Vrabii Ludmila nu a demonstrat prin nicio probă cele invocate.

Din considerentele supra enunțate și avînd în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost stabilite de către instanța de apel, însă normele de drept material au fost aplicate eronat și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a modifica decizia instanței de apel în sensul micșorării sumei încasate din contul Ludmillei Vrabii de la 73 727,17 lei pînă la 61 226,40 lei. În rest decizia instanței de apel se menține.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. e) și alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Vrabii Ludmila.

Se modifică decizia Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Colesnic Vladimir împotriva Ludmillei Vrabii cu privire la încasarea sumelor, după cum urmează:

Se micșorează suma încasată din contul Ludmillei Vrabii în beneficiul lui Colesnic Vladimir cu titlu de cheltuieli suportate în urma reconstrucției, reparației și

amenajării casei de locuit și a terenului aferent de la suma de 73 727,17 lei (șaptezeci și trei mii șapte sute douăzeci și șapte lei 17 bani) până la 61 226,40 lei (șasezeci și unu mii două sute douăzeci și șase lei 40 bani), și taxa de stat de la 3703,24 lei (teri mii șapte sute trei lei, 24 bani) pînă la 1836,79 lei (o mie opt sute treizeci și șase lei 79 bani).

În rest decizia Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2016 se menține.
Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Valentina Clevadi

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Oleg Sternioală